

**14 almindelige borgere giver
politikere forslag til hvordan
vi skal forvalte havet omkring
Danmark**

Foto: Roman Kaluk, Unsplash

Hvordan beskytter vi havet? Hvem bestemmer hvad vi skal bruge det til? Er det en vildmark vi skal lade være i fred? En ressource vi skal høste mest muligt fra? Eller en legeplads med plads til svømmere, surfer, lystfiskere og dykkere? Et borgerpanel af 14 ganske almindelige danskere skal forsøge at tackle disse spørgsmål på konsensuskonferencen Vores Hav.

Af Andreas Kragh Jacobsen

Som beboer i Danmark er man omgivet af havet på alle sider. Vi bruger havet med stor glæde når vi bader, surfer, fisker og rejser. Havet har betydning for den danske økonomi, og mange danskere er beskæftiget i erhverv, der er knyttet til havet. Men tænker vi over vores påvirkning på havmiljøet?

Med konsensuskonferencen Vores Hav sætter Fonden Teknologirådet og Velux Fonden fokus på almindelige danskers holdning til hvordan vi kan finde en balance mellem at benytte og beskytte havet.

Hvorfor en konsensuskonference om havet?

Netop fordi de fleste mennesker i Danmark bruger havet, nyder det, rejser på det eller lever af det, er det vigtigt at vi får en åben debat om havets betydning, og hvordan brug af havet skal reguleres gennem lovgivning. "Konsensuskonferencen Vores Hav handler blandt andet om at skabe opmærksomhed hos medier og politikere om at havmiljø og forvaltning af havet er emner der vedkommer os alle", fortæller seniorprojektleder og tovholder på konferencen Ditte Degnbol. "Det er interessant for den brede offentlighed og ikke kun for en snæver skare af organisationer med en meget direkte interesse i havet". Omdrejningspunktet for at generere opmærksomhed om havmiljøet er konsensuskonferencen i oktober, hvis hovedrolle spilles af et panel af danske borgere uden særlig forhåndsviden om havet.

Konsensuskonferencen er en velafprøvet metode til borgerinddragelse udviklet af Teknologirådet, som har til formål at involvere almindelige danskeres holdninger i komplekse problemstillinger.

Hvordan bliver borgerpanelet udvalgt?

Til konsensuskonferencen Vores Hav har Teknologirådet allieret sig med MegaFon, som har kontaktet 5.000 - 8.000 danskere, hvoriblandt 1.000 har takket ja til at modtage en invitation til at deltage i borgerpanelet. Blandt dem der har ønsket at deltage, har Teknologirådet i samarbejde med en planlægningsgruppe udvalgt 14 personer der varierer på alder, køn, bopæl, uddannelse og beskæftigelse.

Forud for konsensuskonferencen har borgerpanelet fået tilsendt en introduktion til hvordan havmiljøet er skruet sammen, hvordan havets tilstand er i øjeblikket, hvilke presfaktorer der påvirker havmiljøets status samt på hvilke måder det danske samfund nyder godt af havet.

Herefter har borgerpanelet på to forberedelsesweekender skulle diskutere sig vej frem til en håndfuld temaer vedrørende det danske havmiljø, som de fandt særligt vigtige eller interessante. Indenfor hvert tema har borgerpanelet fundet frem til en række af spørgsmål de gerne vil have besvaret af eksperter indenfor det givne emne. De spørgsmål skal på konsensuskonferencen i oktober stilles til et udvalg af eksperter som borgerpanelet selv har udpeget.

Hvordan kan borgerpanelet nå frem til et fælles resultat?

I løbet af konferencens første to dage konsulterer borgerpanelet det udvalgte ekspertpanel med udgangspunkt i deres spørgsmål. På tredjedagen skal borgerpanelet på baggrund af diskussionen med ekspertpanelet udarbejde et antal konkrete anbefalinger til problematikker vedrørende havmiljø og havforvaltning.

Borgerpanelet har til opgave at nå frem til et sæt anbefalinger de alle kan stå inde for, og det er ikke en smal sag når der er 14 stemmer til stede. Men som Ditte Degnbol understreger "kan panelet ikke blive enige om alt. De skal ikke gøre vold på sig selv for at nå til enighed om anbefalinger på alle områder. De skal kun komme med anbefalinger på de områder hvor de faktisk kan nå frem til noget alle kan stå inde for. Det specifikke borgerpanel vil ikke nødvendigvis komme frem til de præcis samme anbefalinger som hvis det var 14 andre borgere. Men fordi det er en broget gruppe af borgere med meget forskellige baggrunde der gennem grundig dialog er kommet frem til noget, kan man godt gå ud fra at det ikke stikker meget ud i forhold til hvad mange andre sammensætninger af borgere ville være nået frem til."

Borgerpanelet kan ikke nå frem til et fælles resultat ved et knips med fingrene. At nå frem til konkrete og gennemtænkte anbefalinger er en proces der drives fremad af konstruktive diskussioner. Det faktum at borgerne har tid og rum til at sætte sig ind i stoffet og diskutere det igennem er en hjørnesteen ved metoden: ”Det bærende i en konsensuskonference er dialogen, som har bedre vilkår her end i mange andre borgerinddragelsesmetoder. De er kun 14, de har god tid, og der er en dygtig facilitator til at styre processen. Tanken er, at for at nå frem til et fælles resultat bliver de nødt til at lytte til hinanden og argumentere for deres sag. Man må forvente at deres holdninger modnes og nuanceres i processen, og at slutresultatet er gennemtænkt. Det er på alle måder det modsatte af en meningsmåling, hvor folk bliver ringet op og på stående fod uden at sætte sig ind i tingene, og skal tage stilling til deres holdning uden nogen at debattere den med.”

Når borgerpanelet er blevet enige om konkrete anbefalinger, samles disse i et slutdokument og bliver præsenteret på Christiansborg for tilstedeværende politikere og myndigheder mandag morgen d. 26. oktober. Herefter følger en proces, hvor planlægningsgruppen arbejder på at få omdannet borgerpanelets anbefalinger til konkrete forslag til lovgivningsarbejde. Disse præsenteres efterfølgende for de mange styrelser og myndigheder der er involveret i lovgivning af havet.

Kan borgerne håndtere opgaven?

At deltage i borgerpanelet kræver både ansvar og indsats fra de udvalgte borgere. De skal være villige til at sætte en portion af deres tid til side til forhandlinger der kan være mentalt krævende, men som potentielt kan få virkelige politiske konsekvenser. Ditte Degnbol fortæller at borgerpanelet i ly af det ansvar de har fået er dybt engagerede i opgaven, og at deres motivationer for at deltage har været meget varierede. ”De havde alle forskellige baggrunde for hvorfor de havde meldt sig. Nogle kom fordi de intet vidste om emnet og syntes det var spændende at lære noget nyt; en af borgerne kom fordi han havde oplevet stor forskel på at fiske som barn og at fiske i dag; en anden borger var bekymret over slam i sit lokale kystmiljø, og ville gerne deltage af den grund. Så det har været meget forskelligt hvilken indgangsvinkel folk har haft til det.”

Fællesnævneren for borgernes forskellige indgangsvinkler er Ditte Degnbol imidlertid ikke et sekund i tvivl om. Det har været borgernes engagement og samarbejdsvillighed. ”Det har været skønt at opleve almindelige borgers engagement i disse spørgsmål. Borgerne føler at de har fået et ansvar ved at være med, og det tager de meget alvorligt. Normalt når det gælder havforvaltning spørger man interessenter: fiskere, miljøorganisationer, vindmølleindustrien osv. Men man spørger ikke borgerne, og det er sjældent at havmiljøet er med i den offentlige debat. Det er eksempelvis ikke noget der fylder i en valgkamp. Men vores oplevelse fra borgerpanelet er at når først de har sat sig lidt ind i emnet, er havmiljøet og måden vi bruger havet på i dén grad noget der engagerer almindelige borgere.”

Borgerne kommer med hver deres unikke perspektiv

Konsensuskonferencen kan ikke nå frem til et brugbart resultat uden den iver borgerne har udvist, men det handler ikke kun om borgernes engagement. Det handler i lige så høj grad om de unikke perspektiver almindelige borgere kan anlægge på komplekse emner. "Det er jo interessant hvilke temaer borgerne hæfter sig ved. Hvad synes de er værd at tage fat på, fremfor hvad - for eksempel - en lobbyorganisation med en bestemt mærkesag fokuserer på? Borgerpanelets diskussioner er et godt præj om hvad der interesserer almindelige borgere, og det er relevant for både politikere og medier."

Ditte Degnbol har selv en forskningsbaggrund relateret til havmiljøet og forvaltningen af det, og hun fortæller med glæde om hvordan det kan være forfriskende at høre spørgsmål og pointer fra folk der ikke kender emnet indefra.

"Borgerne kommer nogle gange med friske anbefalinger fordi de er befriet for alle mulige detaljer om hvordan bureaukratiet virker og hvilke hindringer der er for at tage affære. De kan kigge på tingene med helt andre øjne. Det kunne for eksempel være et spørgsmål om hvorvidt naturen selv har nogle rettigheder. Det er ikke sikkert at en havbiolog eller en politiker ville have tænkt på den måde."

Hvis du vil høre mere om Vores Hav
så ring til seniorprojektleder

Ditte Degnbøl

+45 60 64 62 82

eller send en mail på dd@tekno.dk

Du kan holde dig orienteret om deltagelse og læse mere om
projektet på voreshav.dk

Konferencen er finansieret af Veluxfonden

VELUX FONDEN

